

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Summæ Theologicæ Scholasticæ Et Moralis

In Quatuor Partes Distributæ

In qua de Incarnatione Verbi & Mysteriis vitæ Christi, nec non de
Sacramentis in genere & singulis in specie succinctè & dilucidè tractatur

Herincx, Wilhelm

Antverpiæ, 1675

Qu. XII. De Cessatione Indulgentiarum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72963](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72963)

quis eodem
opere lucra-
ri diversas
indulgen-
tias.

cessas : v. g. si quis habeat duo medallia aut duo grana benedicta diversis benedictionibus, & singulis sit annexa indulgentia unius anni obtinenda à recitantibus Orationem Dominicam, an hanc semel recitando lucratur duos annos indulgentiæ ? Resp. verius esse quòd non, ut docet *Suarez, Præpositus* & alii communiùs, saltem quando singulæ concessiones possunt operari totum effectum quem promittunt : nam oratio directè præscribitur tamquam causa partialis indulgentiæ, & consequenter diversa pro diversis indulgentiis : præsertim quia statum est fieri, ut una oratio reddat causam uni indulgentiæ proportionatam, improporcionatam tamen indulgentiæ duplici, nisi ipsa oratio duplicetur. Aliud tamen est, quando plures indulgentiæ v. g. Stationum urbis Romæ conceduntur per modum usus visitantibus certam Ecclesiam : tunc enim patet unicà visitatione omnes illas indulgentias posse obtineri. Similiter aliud est, quando unicus actus foret æquè utilis ad finem diversarum indulgentiarum. Denique quando conceditur indulgentia iis, qui post confessionem & communionem Ecclesiam visitaverint, sufficit unica confessio & communio ad lucrandum plures indulgentias diversis Ecclesiis, aut diversis viis concessas : tum quia actus illi, præsertim communio, non sunt ita repetibiles : tum quia non videntur exigi directè, sed præsuppositivè ad majorem dispositionem subjecti ad finem intentum. Unde idem esset, quamquam secunda indulgentia sequenti die, aut intrà debitam distantiam occurreret.

83.
An possit
eamdem sæ-
pius lucrari,
sæpius repe-
tito opere
præscripto.

Petes III. An sæpius repetito opere juncto, sæpius obtineri possit eadem indulgentia ? Resp. Aff. quando concessa est perpetua indulgentia visitantibus certam Ecclesiam, aut recitantibus certam Orationem, & actio humano modo repetitur, v. g. quando est moraliter nova visitatio. Si verò indulgentia concedatur pro tali die, Aliqui affirmant, Aliqui negant repetito opere posse iterum obtineri. Quod postremum omnino verius videtur quando conceditur indulgentia tantum pro una die. Idemq; apparet quando conceditur pro pluribus diebus ad commoditatem populi. Si verò id fieret ad augendam devotionem vel concursum per totam Octavam v. g. & celebratam in tali Ecclesia, apparet si singulis saltem diebus posse de novo illas indulgentias obtineri. Prout ex ipso tenore concessionis constat de iis qui intersunt Officiis divinis in festo & per Octavam V. Sacramenti. Unde qui primà die lucratus est indulgentias concessas ratione precum quadraginta horarum, non potest sequenti die eisdem lucrari ; & qui primà septimanà lucratus est Jubilæum, non potest sequenti hebdomadà repetendo opera requisita idem

secundò lucrari. Quod etiam respondisse *Clementem VIII.* de Jubilæo anni sancti, atque etiam Congregationem Cardinalium Quædam referunt : Et si contrarium nihilominus teneant Plurimi.

Petes IV. An quando ob concursum non potest quis ingredi Ecclesiam, obtineatur indulgentia eam visitantibus concessa, ab illo qui constitutus extra portam Ecclesie oraret ? Negant Varii. Sed melius respondetur Aff. eò quòd talis moraliter visitat Ecclesiam, & in ea orat.

Petes V. qualis oratio sit necessaria, quando conceditur indulgentia iis, qui oraverint in tali Ecclesia ? Resp. sufficere etiam orationem mentalem, quando aliud non exprimitur : tutius tamen miscetur etiam Oratio vocalis, v. g. Litanæ, Oratione Dominicæ &c.

QUÆSTIO XII.

De Cessatione Indulgentiarum.

CERTUM est Indulgentias tacitè vel expressè concessas pro certo tempore firmul cum eo expirare : quia non possunt durare ultra intentionem concedentis. Similiter patet eas non durare ultra earum revocationem : quia sicut in fieri, ita etiam in conservari dependent à voluntate concedentium. Potest autem eas revocare, qui concessit : similiter ejusdem in dignitate successor & superior. Est tamen juxta Doctores communiter necessarium earum revocationem sufficienter promulgari, simili modo quo promulgari debet revocatio privilegiorum. Immo *Suarez disp. 57. sect. 2. n. 9. Bonacina & Præpositus* probabile putant, si ignorans indulgentiam esse revocatam, utatur gratis in ea concessis, id valide facere ; v. g. si confiteatur casum reservatum, valide absolvi, nec teneri postea casum confiteri ; & consequenter lucraturum indulgentiam, si faciat opus præscriptum. Hoc tamen pendet à voluntate Pontificis : quæ sanè non satis apparet esse talis, ut recedat advertit *Suarez* : cum etiam leges irritas post sufficientem promulgationem habeant suum effectum in ignorantibus, & tamen majora inde sequi possint incommoda, quam ex invaliditate indulgentiarum solarum. Est planè incredibile videtur casu ignorantem revocationem indulgentiarum etiam publicè in loco factam, postea adhuc eas lucrari, visitando v. g. Ecclesiam itatis diebus.

An autem possit Pontifex valide revocare indulgentias per solum actum interierem, disputatur. Sed non video solidam rationem id negandi : cum valor indulgentiæ pendeat essentialiter, etiam in consuetudinariè, à perseverante voluntate concedentis. Modus tamen ita derogandi non congruit, ut patet ; adeoque non præsumitur.

Præterea ad validam revocationem non requiritur causa: et si requiri soleat ad licitam. Sed cum sit merum ac gratuitum beneficium pendens jugiter à voluntate concedentis, non aliud apparet per se loquendo inconveniens in revocatione facta sine causa, quam species quædam imprudentiæ seu levitatis in revocatione beneficii, quod decet esse mansurum.

Quia verò plurimæ indulgentiæ olim fuerant concessæ diversis Ordinibus ac Religiosis, de quibus latè *Compendium privilegiorum Minorum V. Indulgentia* quo ad *Fractis, & Rodriguez Tb. 2. qq. reg. q. 88. & seq.* idcirco *Paulus V. in Bulla Romani Pontifex* datâ anno 1606. die 23. Maii (quæ refertur in *Bullario Romano*, & apud *Bassæum V. Indulgentia II. num. 12.*) revocavit omnes & singulas indulgentias concessas per prædecessores suos summos Pontifices, quibuslibet Regularibus ac Monialibus cujuscunque Ordinis, illasque annullavit, ac decrevit, quod loco illarum ibi revocatarum, omnes & singuli Religiosi gauderent concessis in Bulla citata.

In hac tamen revocatione solum comprehenduntur indulgentiæ olim concessæ directè ipsi Religiosis, quibus idcirco non vas concedit Pontifex in eadem Bulla. Non autem comprehenduntur concessæ, intuitu quidem Religionis, tamen indifferenter pro Christi Fidelibus; v. g. concessæ visitantibus Ecclesias in festis Sanctorum Ordinis, Confratribus Confraternitarum Chordæ, Corrigiæ, Scapularis &c. ut docet praxis & recta explicandi ratio, ac ipsemet *Paulus V.* postmodum declaravit; prout testatum reliquit noster Commissarius Generalis Curie Romanæ in litteris datis anno 1611. die 27. Septembris ad R. P. *Joannem Neyer* Ordinis nostri Commissarium Generalem Germano-Belgicum. Unde Religiosi possunt similes indulgentias lucrari, uti alii Christi Fideles.

Non comprehenduntur insuper indulgentiæ Regularibus concessas pro defunctis, fertur eadem *Paulus V.* declarasse *Card. Bandino*; ut *Peregrino* refert *Bassæus supra*. Plures autem olim erant tales, aut certe concessæ cum facultate applicandi defunctis ad libitum. Aliqui præterea idem existimant de concessis pro articulo mortis, veluti speciali notâ dignis, quas proinde non suspendi etiam in anno Jubilæi fertur declarasse *Vrbani VIII.* anno 1625. apud *Bassæum supra*.

Denique controversitur an *Paulus V.* Bullâ *Injuncti nobis*, confirmans privilegia Ordinis Minorum, & signanter omnia indulta spiritualia, censeatur deinde concessisse seu innovasse antiquas Indulgentias ab ipso jam revocatas? Hoc enim Nonnulli contendunt. Immo ipsum Pontificem postea vivæ vocis oraculo declarasse, se per indulta spiritualia nihil aliud intellige-

re, quam indulgentias, testatur *P. Guilielmus Spoelberch in Manuali Resol. mater. concordant. ff. Min. V. Indulgentia. num. 4.* Contrarium tamen merito tenet *Portel V. Indulgentia. num. 13.* Immo non apparet ratio dubitandi, etiam admissâ declaratione præfatâ Pontificis: cum in Bulla citata (cujus exemplar Romæ impressum Anno 1607. & Synographâ *Archangeli à Messana* tunc Generalis Ministri, ejusque sigillo munitum legi) ex certa scientia confirmentur solum Indulta & Privilegia, quatenus sunt in usu, & non sint revocata, seu sub aliquibus revocationibus comprehensa. Nisi fortè sit alia alteriusque tenoris Bulla istius Pontificis; quæ me latet. Unde *Alexander VII. anno 1666. die 18. Martii* merito reprobavit ad minus ut scandalosam, districtèque inhibuit doctrinam hæc propositione expressam: *Indulgentia concessa Regularibus, & revocata à Paulo V. hodiè sunt revalidata.*

Certum insuper est, indulgentias, quæ conceduntur in perpetuum, vel etiam indefinite absque ulla temporis limitatione, per se loquendo perpetuò durare, nec tolli morte concedentis: quia talis forma sonat perpetuitatem, & indulgentia est gratia Principis, quæ proinde non expirat morte concedentis.

Petes, An cessante causâ, ob quam indulgentia fuit concessa, ipsa cesset? Resp. Neg. cum *Suarez supra. num. 14.* & aliis: quia pro causa temporali potest concedi perpetua indulgentia, si illa, etsi temporalis, tantæ indulgentiæ erat proportionata. Sicut unitus annus indulgentia conceditur ob dedicationem Ecclesiæ, quæ uno die finitur. Quia tamen semper relinquitur aliquis respectus moralis ad causam, dici potest, hanc semper debere saltem moraliter adesse. Alioquin quando causâ temporalis non sufficeret ad concessionem perpetuæ indulgentiæ, in rigore dicendum videretur, eam non valituram diutius, quam proportio seu sufficientia causæ permittat.

Cessat præterea indulgentia, si pereat res vel locus, cui indulgentia est concessa, v. g. destruatür templum. Quod si Ecclesia paulatim destruatür & reedificetur, non cessat indulgentia per reparationem & reedificationem: adhuc enim censetur idem locus perseverare, & prior Ecclesia moraliter nunquam desuisse. Quod si simul destruatür, & in locum destructæ ibidem ædificetur alia, adhuc verosimiliter indulgentia, quæ tempore destructionis erat suspensa, vires suas iterum resumet: quia moraliter censetur eadem Ecclesia, soletque privilegia prioris retinere: quàmvis Nonnullis indulgentia hoc casu videatur dubia. Similiter si Ecclesia, sive auctoritate Superioris, sive de facto destructa, in alium locum sub eodem titulo, & patrono transferatur ædificanda, communis sententia docet

Concessa sine limitatione temporis non expirat morte concedentis.

88. An cessante causâ.

89. Qualiter cessent pereunte vel mutata res seu loco.

cet & teste *Layman. Tr. 7. cap. 3. num. 5. & Ludovico Bonon. Tract. de Indulg. n. 79.*) omnia privilegia, atque adeo indulgentias transferri. Quod verissimum credit *Castro Palao Tract. 24. de Indulg. disp. un. pu. 11. n. 3.* prout & bene notavit *Suarez disp. 52. de Indulg. sect. 1. n. 9. & l. 8. de Legibus c. 5. in fine,* quando non ratione situs & loci; sed ratione oppidi, Religionis vel Patroni, tali Ecclesie privilegia concessa sunt. Unde si Regulares de uno loco transferantur in alium legitimam auctoritate, omnes indulgentias Ecclesie ejusdem Religionis concessas similiter transferri indubitatum est, & locum seu Ecclesiam precedentem, etsi adhuc in esse suo maneat, sed non tamquam Ecclesia istius religionis, prefatis indulgentiis manere orbatam.

An cesset indulgentia per renuntiationem.

Postremus modus cessationis Indulgentiarum statui posset renuntiatione illius cui est concessa. Nihilominus etsi possit quis non velle lucrari indulgentiam, potentiam tamen eam lucrandi non potest rejicere: quia ea proferit à liberali alterius voluntate, quæ durante semper manet in potestate ejus, cui confertur indulgentia, mutare suam voluntatem, & illam lucrari.

QUÆSTIO XIII.

De quibusdam concernentibus Indulgentiam Jubilæi.

90. Jubilæi nomine quid significetur.

JUBILÆUS dicitur à voce Hebraica *Jobel* (inde aliqui *Jobelæum* appellandum contendunt: sed nos *Hieronymum* & vulgatum loquendi modum sequimur) & significabat apud Hebræos annum remissionis, qui erat quinquagesimus *Levit. 25. & 27. & Num. ult.* Illo enim cessabant labores agriculture, poterantque omnes commodè sustentari ex frugibus anni superioris divinam largitate triplo pluribus, restituebantur agri & domus venditæ pristinis dominis, servi libertate pristina donabantur. Hinc annus celebris, quo Romæ visitantibus limina Apostolorum Petri & Pauli, aliasve Ecclesias determinari solitas conceduntur maximæ remissiones & gratiæ, vocatur Jubilæus à *Xisto IV. Extrav. Quemadmodum, de Penit. & remiss.* Et quidem *Bonifacius VII. Extrav. Antiquorum eod. tit. centesimo quoque anno istam remissionem concesserat. Clemens VI. verò Extrav. Unigenitus eod. tit.* exemplo Jubilæi Hebræorum ad annum quinquagesimum reduxit. Tandem *Paulus II. & Xistus IV.* ad singulos 25. annos eam reducerunt. Quarum reductionum congruentiæ videri possunt in Extravagantibus citatis.

91. Qui favoris in Jubilæo

Favor porrò, qui in hujusmodi Jubilæo conceditur, præter Indulgentiam plenissimam, est facultas absolvendi à casibus re-

servatis, commutandi vota, componendi scilicet per male ablati incertis, illicitè contractu acquisitis, ut probat praxis & usus Romanæ Ecclesie, inquit *Castro Palao Tract. 24. d. un. pu. 12. n. 5.* Opera autem præstantia exprimi solent in Bullis Indictionis Jubilæi; quarum tenor ad amissum est servandus. Incipitque annus Jubilæi à primis Vesperis Nativitatis Domini, & durat usque ad primas Vesperas anni sequentis interdu-

sive. Suspenduntur quoque eo durante omnes indulgentiæ plenariæ concessæ vivis extra Urbem Romanam constitutis, & facultates earumdem occasione datæ; in idem cetero in suo robore permanentis. Sub quibus tamen non comprehenduntur plenariæ & Jubilæum Compostellanum ex Brevis Apostolico *Xisti V. tradit Castro Palao Tr. 24. d. un. pu. 12. n. 8.* Id ipsum de Indulgentiis à Christo concessis Ecclesie *S. Mariæ Angelorum* sive *Portiunculæ* prope *Affisium* declaravit *Vrbanus VIII.* anno Jubilæi 1625.

Similiter satis constat indulgentiis etiam plenariis pro defunctis concessas non suspendi in anno Jubilæi: nam in illis cessat animi suspensionis, qui est, ut omnes Romani convenient; præsertim cum Jubilæum tantum possit obtineri pro vivis. Deinde hæc indulgentiæ sunt speciali notâ dignæ. Unde Romæ anno 1625. declaratum fuit, altaria privilegiata isto anno retinere suum vigorem. Et in Brevis istorum altarium, que dantur ad septennium continuo subsequens, non fit exceptio anni Jubilæi intercurrentis; prout fit in Brevis Indulgentiarum septennialium, quæ conceduntur pro aliquo festo, vel in Oratiõne 40. horarum. Idem proinde est de medallis, crucibus &c. quibus annexa fuerit Indulgentia pro defunctis. Quare etiam indulgentiæ concessæ Confraternitati *Chordæ*, valent isto anno per modum suffragii pro defunctis; quibus ex tenore Bullæ possunt applicari.

Insuper non revocantur indulgentiæ Episcopales: cum Bullæ solum loquantur de indulgentiis per Romanos Pontifices concessis. Immo idem censent plurimi Doctores, etiam quæ Romæ scripserunt, de ceteris indulgentiis non plenariis, nam *Gregorius XIII.* & alii ante ipsum Pontificem expressè loquuntur de solis plenariis. In quibus etiam sufficienter salvatur finis suspensionis, nempe ut Fideles convenient Romam: cum alioquin non plenarias possit concedere Episcopus toties quoties libet. Et consequenter Bullæ *Vrbani VIII.* & *Innocentii X.* in quibus ommissa est plenariis, possunt de his solis commodè intelligi, præsertim cum dicant se insistere exemplo seu vestigiis multorum suorum Prædecessorum, & tamen inter *Gregorium XIII.* & *Vrbani VIII.* unicum Jubilæum anni 1600. intercel-